

Endemik Canlılar

Endemik sözcüğünü hiç duymuş muydunuz? Endemik, yeryüzünde yalnızca belirli bir bölgede yaşayan bitki ya da hayvan türlerini tanımlar. Örneğin, bazı bitki türlerinin yaşadığı bölge yalnızca birkaç kilometrekareyle sınırlıdır. Bazı endemik kurbağa türleri ise yalnızca birkaç gölün kenarında yaşar.

Getty TÜRKİYE

Ankara çiğdemi adı verilen bu bitki ülkemizde bulunan sarı çiçekli endemik bir çiğdem türü. Kayalık ve çalılık alanlarda yetişen Ankara çiğdemi ülkemizde Kuzey ve Orta Anadolu'da bulunur.

Kimi canlılar çok geniş alanlarda yaşar. Kuşlarda endemik olma oranı düşüktür. Bunun nedeni kuşların uçabilmelerinden dolayı kolayca farklı bölgelere yayılabilmeleridir. Örneğin, serçeler ve gökdoğanlar dünyanın neredeyse her yerinde bulunur. Ülkemize endemik bir kuş türü yoktur.

Bitkilerdeyse durum farklıdır. Kimi bitki türleri neredeyse tüm dünyaya yayılmışken, kimi türler çok küçük bir alanda yaşar. Ülkemizdeki bitki türlerinin üç binden fazlası endemiktir. Akdeniz Bölgesi endemik bitkiler açısından en zengin bölgemizdir.

Anadolu dikenli faresi Türkiye’de yalnızca Mersin ve Adana civarındaki ormanlarda yaşayan endemik bir memeli hayvan türüdür.

Türkiye endemik kelebek türleri bakımından çok zengindir. Ülkemizde bulunan 385 kelebek türünün 45’i endemiktir. Bu türler arasında yaşam alanı dar olanlardan biri Rose’nin çokgözlüsüdür. Van’da 4 kilometrekarelik bir alanda yaşayan bu türden yalnızca 300 kadar birey bulunduğu tahmin ediliyor.

Rose’nin çokgözlüsü ülkemizin yaşam alanı en dar olan hayvanlarından biridir.

Bolkar Dağları’nda yaşayan Toros kurbağası da yaşam alanı dar olan endemik türlerden biridir. Yaşam ortamları bölgedeki üç farklı gölle sınırlıdır. Yine başka bir kurbağa türü olan Tavas kurbağası yalnızca Denizli ve Muğla illerinin sınırları içinde bulunur.

Bazı canlıların yaşam ortamı yalnızca bir köyün sınırları içinde kalır. Yaşam alanı böylesi dar olan türler uzmanlar tarafından “tek nokta endemiği” olarak adlandırılır.

Ülkemizde bulunan endemik türlerin sayısı bu yazıda bahsedilenlerden çok daha fazladır. Endemik türlerin, özellikle de yaşam alanı dar olanların korunması bu türlerin soylarını sürdürmeleri açısından çok önemlidir.